

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2019/987)

Klimatnödläge

Motion av Rickard Warlenius (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Rickard Warlenius (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Stockholms stad ska ”erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge”. Motionären föreslår även att staden ska ta fram en handlingsplan som *svarar mot klimatnödläget* och att en vetenskaplig klimatpanel ska tillsättas som ska ge rekommendationer och riktlinjer för arbetet med handlingsplanen.

Vidare föreslås även att Stockholms stad i denna fråga ska prioritera samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt samt att staden uppmärksammar en årlig dag för att summera stadens klimatarbete.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Naturskyddsföreningen. Naturskyddsföreningen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stad deltog på C40 World Mayors Summit i Köpenhamn i oktober 2019 där initiativet Global Green New Deal presenterades. Initiativet syftar till att kraftsamla klimatarbetet. En del i

initiativet är att erkänna ett globalt klimatnödläge, vilket Stockholms stad ställde sig bakom. Kontoret anser således att syftet med motionens förslag redan är uppnått genom pågående insatser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att motionen bör anses besvarad utifrån det pågående arbetet inom Stockholms stad. Nämnden konstaterar även att motionären i sin motion skriver att utlysning av klimatnödläge är en symbolisk fråga, vilket nämnden inte instämmer i. Nämnden anser tvärtom att det sänder en tydlig signal när Stockholms stad tillsammans med 93 internationella storstäderna inom C40-samarbetet bekräftar det globala klimatnödläget, och att världens länder tillsammans behöver arbeta för att ha en chans att hålla de globala temperaturerna inom 1,5-gradersmålet. Därför måste frågan om ett klimatnödläge innebära att reella åtgärder går före eventuell symbolpolitik.

Trafiknämnden anser att klimatet är en global fråga och ser därför att det är viktigt med samverkan utanför stadens gränser, både nationellt och internationellt. Något som idag görs bland annat genom deltagande i europeiska storstadsnätverket Eurocities mobilitetsforum där klimatfrågan ofta är central.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det krävs kraftfulla åtgärder för att stoppa och minimera klimatförändringarna. Nämnden anger vidare att de arbetar aktivt med flertalet miljö- och klimatåtgärder bland annat en långsiktig klimatinvesteringsplan som innefattar energibesparande och koldioxidutsläppsminskande åtgärder.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anger att nämnden överlag är positiva till att stadens klimat- och hållbarhetsarbete utvecklas. Redan idag arbetas aktivt för att lyfta lokala klimatlösningar inom verksamheterna och flera utsläppssänkande åtgärder planeras även till 2020. Övriga förslag från motionären anser nämnden bör beslutas centralt inom staden.

Södermalms stadsdelsnämnd anger att nämnden arbetar aktivt med flertalet miljö- och klimatåtgärder bland annat att öka antalet hämtställen för matavfall i sina verksamheter, åtgärder för att minska energianvändningen genom att byta ut gamla armaturer och värmesystem, nya växtbäddar med biokol med mera. De anser vidare att förslagen från motionären vänder sig till en högre instans än vad nämnden har rådighet över.

Mina synpunkter

Klimatförändringarna är en av de största utmaningar som Stockholm, Sverige och världen står inför. Det är politikens roll att hitta de lösningar som krävs för att vi ska nå upp till de krav som ställs i Parisavtalet, däribland att begränsa den globala uppvärmningen till max 1,5 grader.

I en motion föreslår Rickard Warlenius (V) att Stockholms stad bör utlysa klimatnödläge. Motionen föreslår även att stadens klimatarbete ska uppmärksammas med en särskild dag om året samt att staden ska prioritera samarbete med andra kommuner i Sverige och internationellt gällande klimatfrågan.

Stockholms stad har redan sedan många år ett starkt och löpande samarbete med andra kommuner i Sverige såväl som internationellt. Staden är bland annat medlem i föreningen Klimatkommunerna som organiserar svenska kommuner och regioner. På den internationella scenen deltar staden i klimatarbetet inom nätverket Eurocities där Stockholms stad även innehar ordförandeposten. Vidare är staden en aktiv part i C40 Cities Climate Leadership Group där Stockholms stad är en av de 94 städer från hela världen som samlats för att tackla klimatfrågan gemensamt.

Gällande förslaget att stadens klimatarbete ska uppmärksammas en särskild dag om året vill jag först säga att stadens klimatarbete givetvis ska kommuniceras löpande såväl inom staden som till alla Stockholmare. Det senare är något som bland andra miljöförvaltningen, genom initiativet Klimatsmarta stockholmare, arbetar aktivt med sedan tidigare. Utöver detta går det i stadens budget för 2020 utläsa att alla stadens nämnder och bolag ska arbeta in en klimatbudget i sin verksamhetsplan. Denna kommer innebära att samtliga nämnder och bolag årligen kommer att redovisa sina utsläpp och utsläppsminskningar.

Vidare kan jag konstatera att sedan motionen skrevs har Stockholm stad genom att signera Global Green New Deal (GGND) bekräftat att världen befinner sig i ett klimatnödläge. Detta Global Green New Deal är ett initiativ framtaget av C40 Cities Climate Leadership Group. Initiativet innebär bland annat att vi åtar oss att integrera ett klimatperspektiv i allt urbant beslutsfattande, att sträva efter att nå 1,5 gradersmålet genom att minska utsläppen och att använda forskningsbaserade åtgärder för att motverka klimatförändringarna.

Det finns ett värde i att bekräfta ett klimatnödläge, inte minst då 94 av världens största städer gör det gemensamt, men att utlysa ett klimatnödläge i sig minskar inte Stockholms, Sveriges eller världens klimatpåverkan. Ska vi minska utsläppen krävs en framåtsyftande klimatpolitik som baseras på konkreta och effektiva åtgärder. Just detta är vad den Grönblåa majoritetens klimatpolitik bygger på. I stadens nya klimathandlingsplan som inom kort går ut på remiss skärps stadens tidigare klimatarbete genom nya mål och åtgärder för utsläppsminskningar samtidigt som det tydliggörs att stadens klimatåtgärder är högt prioriterade både på kort och lång sikt.

Den Grönblåa majoritetens klimatpolitik är tydlig. Stockholms utsläpp ska minska genom ett stort antal åtgärder, bland annat genom att

- Värtaverket, idag Sveriges åttonde största utsläppare, ska upphöra att elda kol senast 2022. En klimatåtgärd som kommer ge en märkbar minskning av Stockholms klimatutsläpp.
- Senast 2025 ska den fossila oljan fasats ut från de strax fler än tusen oljepannor som fortfarande finns kvar i Stockholm. Oljepannor som idag står för ca 230 000 ton koldioxid per år, vilket är 11 % av Stockholms samlade utsläpp.
- En handlingsplan för hur vägtrafikens koldioxidutsläpp ska minska fram till år 2030 ska tas fram under 2020.
- En klimatbudget tas fram för att förtydliga stadens åtagande för hur stora utsläpp vi får ha fram till år 2040 när staden inte längre ska ha några nettoutsläpp.
- Under mandatperioden använda en klimatmiljard för att kunna genomföra högst nödvändiga klimatinvesteringar inom staden.

Samtidigt fortsätter självklart stadens arbete med information inom klimatområdet för att underlätta för alla stockholmare att göra klimatsmarta val. Detta är konkreta och effektiva åtgärder men mycket mer kommer behövas om vi ska uppnå målen i Parisavtalet. Det är därför alltid välkommet när oppositionen inkommer med förslag på klimatområdet. Däremot hade jag hoppats på skarpere operativa klimatförslag från Vänsterpartiet än vad denna motion har uppåddat.

Bilaga

Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (båda S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

- Att bifalla motionen
- Att därutöver anföras

Stockholms stad var nyligen med och utlyste ett globalt klimatnödläge. I en intervju med Aktuell Hållbarhet säger finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) att det däremot inte är aktuellt med något nödläge i Stockholm.

- Här har vi lyckats minska utsläppen med 58 procent sedan 1990, därför är det viktigare med ett globalt nödläge. (Aktuell Hållbarhet, 2019-10-09)

Klimathotet är den stora frågan för politiken att hantera idag. Det är en fråga vi inte har råd att göra symbolpolitik av.

Att göra som Moderaterna i Stockholm – resa till ett annat land för att skriva under ett dokument i syfte att få medial uppmärksamhet, men sedan åka hem och säga att vi inte behöver göra något mer här hemma – är bara skamligt.

Stockholms stad behöver inte bara utlysa klimatnödläge utan också definiera vad klimatnödläge betyder för Stockholm och vilka utsläppsminskningar som omgående måste genomföras till följd av nödläget. Det ska handla om att Stockholm tar sitt ansvar, inte om att vinna symbolpolitiska poänger.

När det kommer till klimatnödläge tycks det oklart vad den blågröna majoriteten drar för politiska slutsatser och vad de har för viljeriktning. I kommunfullmäktige svarade majoriteten att det saknades skäl att utlysa klimatnödläge när Vänsterpartiet föreslog detta, för att kort därefter åka till Köpenhamn och på ett möte där skriva på ett utlysande.

Det är tydligt att det fortfarande återstår mycket arbete. Motionssvaret anger några konkreta åtgärder som syftar till att minska utsläppen, men i meningen därefter tvingas borgarrådet Lühr (MP) konstatera att dessa åtgärder inte kommer att räcka för att nå upp till Parisavtalet. Istället efterfrågas skarpere operativa klimatförslag från motionärerna. Dessa förslag står att finna i våra budgetförslag.

Ett sådant förslag som också ingick i motionen har hittills lämnats helt utan beaktande, nämligen att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel som kan komma med rekommendationer och riktlinjer för arbetet. Vad man kan utläsa från majoritetens miljöprogram och miljöpolitik tycks istället näringslivet fylla denna rådgivande funktion, exempelvis som vetenskapligt underlag för elsparkcyklar.

Vi har en miljöpolitik som punkt för punkt matchar den nuvarande majoritetens och vi vill därutöver satsa mer på koldioxidlagring, biokolsanläggningar, minskning av biltrafiken, vindkraft, solenergi, en forskningsfond för klimatpolitik samt nedläggning av Bromma flygplats. Dessa operativa klimatförslag skulle gå utmärkt tillsammans med att Stockholms stad lägger partitaktik åt sidan, utlyste klimatnödläge och gör allt det som krävs för att faktiskt nå målen i Parisavtalet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 18 december 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Rickard Warlenius (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Stockholms stad ska ”erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge”. Motionären föreslår även att staden ska ta fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och att en vetenskaplig klimatpanel ska tillsättas som ska ge rekommendationer och riktlinjer för arbetet med handlingsplanen.

Vidare föreslås även att Stockholms stad i denna fråga ska prioritera samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt samt att staden uppmärksammar en årlig dag för att summera stadens klimatarbete.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Naturskyddsföreningen. Naturskyddsföreningen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt finansborgarrådets förslag till budget 2020 är målet att Stockholm ska vara fossilfritt senast 2040 och att stadens egen organisation ska visa vägen och vara fossilfri år 2030. Staden ska gå före i klimatarbetet och det konkreta arbetet för klimatet ska vara ett föredöme för andra städer.

Utsläppen av växthusgaser i Stockholm har minskat stadigt sedan 1990-talet och är bland de lägsta av alla städer i den utvecklade världen. Stadsledningskontoret menar att detta till stor del förklaras av en aktiv klimatpolitik såväl nationellt som lokalt. Stadens *Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040* granskades under 2018 av den internationella samarbetsorganisationen *C40 Cities*, och strategin befanns uppfylla Paris-avtalets krav på en kommunal klimathandlingsplan tack vare ambitiösa mål och att en tydlig organisation satts för genomförandet. Staden är medlem i *C40 Cities* som främjar samarbete mellan städer på klimatområdet.

Stadens strategi för fossilbränslefrihet bygger på tanken att planera för och genomföra realistiska åtgärder med goda effekter inom flera områden. På så sätt kan staden vara en positiv förebild för andra städer i arbetet att åstadkomma snabba utsläpps-

minskningar. Staden har bland annat genom Klimatsmarta Stockholmare en aktiv kommunikation till invånarna för att möta behovet av information om vad staden gör och vad man som individ kan göra för att minska utsläppen. Klimatkommunikationen bedrivs på daglig basis för att tempot i omställningen ska upprätthållas.

Under 2019 har kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 etablerats som ett stöd till stadens hållbarhetsarbete och genomförande av de 17 globala hållbarhetsmålen. Rådet består av politiska representanter och sakkunniga från akademi, näringsliv och civilsamhälle. Som en del i rådets stöd ingår rådgivning kring stadens klimatarbete.

Stadsledningskontoret anser att det i en global mening är befogat att tala om ett klimatnödläge. Enligt den senaste rapporteringen från FNs klimatpanel måste världens utsläpp minska i en mycket kraftig takt från år 2020 för att det ska vara möjligt att begränsa den globala uppvärmningen i enlighet med Paris-avtalet. Eftersom utsläppen inte minskat de senaste åren kommer detta att ställa krav på en storskalig global omställning inom många samhällssektorer. I den globala klimatkommunikationen kan nödläge vara ett budskap som engagerar aktörer som ligger efter i arbetet att minska utsläppen.

På det internationella mötet *C40 World Mayors Summit* i Köpenhamn 9-11 oktober 2019 presenterades *Global Green New Deal*, ett initiativ för att kraftsamla arbetet med att leverera långsiktig hållbarhet. En del i initiativet är att erkänna ett globalt klimatnödläge, vilket Stockholms stad ställde sig bakom.

Sålunda anser stadsledningskontoret att syftet med motionens förslag redan är uppnått genom pågående insatser.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om klimatnödläge från Rikard Warlenius (V) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2019 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden besvarar remissen enligt följande:

Under C40 World Mayor summit i Köpenhamn 9-11 oktober 2019 bekräftade Stockholm och de övriga 93 medlemsstäderna i C40 det globala klimatnödläget. Motionären skriver i sin motion att utlysning av klimatnödläge är en symbolisk fråga. Vi anser tvärtom att det sänder en tydlig signal när Stockholms stad tillsammans med 93 internationella storstäderna inom C40-samarbetet bekräftar det globala klimatnödläget, och att världens länder tillsammans behöver arbeta för att ha en chans att hålla de globala temperaturerna inom 1,5-gradersmålet. Därför måste frågan om ett klimatnödläge innebära att reella åtgärder går före eventuell symbolpolitik.

Stockholm har arbetat med klimatfrågan länge och har sedan 1990 minskat utsläppen från staden med totalt 40 %, och närmare 60 % per person. Den grönbå majoriteten skärper nu klimatarbetet inom staden. En klimathandlingsplan för Stockholms stad är under framtagande. Den innefattar både det fortsatta arbetet med utsläppsminskningar och arbetet med att klimatanpassa staden. Planen är den tredje renodlade planen för klimatåtgärder som staden tar fram, men olika klimatåtgärder har länge funnits med i stadens tidigare olika miljöprogram.

Stockholms klimatarbete har under åren utarbetats tillsammans med både nationella och internationella experter och i nära samarbete med andra kommuner, både nationellt och internationellt inom olika samarbeten och nätverk där till exempel Klimatkommunerna nationellt och C40-samarbetet internationellt samlar väl uppbyggd expertis. Vår bedömning är därför att motionärens förslag om åtgärder ligger väl i linje med det arbete som under lång tid utförts inom Stockholms stad och att motionen därmed bör anses som besvarad.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Urban Emson (SD), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sofia Tahko (KD), som instämde i beslut av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

Miljöförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att världen befinner sig i ett allvarligt klimatnödläge och att det är synnerligen angeläget att Parisavtalet realiseras. FN:s klimatpanel IPCC presenterade i oktober 2018 en specialrapport med budskapet att redan 1,5 graders global uppvärmning får allvarliga konsekvenser för många människor, för miljön och för ekosystemen. För att hantera både klimatfrågan och hållbar utveckling är det avgörande med en hög klimatambition med utsläppsminskningar i närtid.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning om att utmaningarna är stora och brådskande och anser att stadens klimatambitioner kan behöva höjas ytterligare.

Frågan om att utlysa klimatnödläge eller inte är dock komplex. Det är oklart vad konsekvenserna av en sådan utlysning skulle bli. Det skulle å ena sidan kunna ge ett ökat fokus och prioritering av nödvändiga åtgärder. Det skulle å andra sidan kunna riskera att lamslå eller leda till att förhastade icke kloka beslut fattas.

Särskilt stora utmaningar för att nå fossilfrihet finns i transportsektorn där det krävs ett skifte till fordon som kör på el eller förnybara bränslen. Transportsektorn har också pekats ut som särskilt kritisk i 2019 års rapport från Klimatpolitiska rådet för att Sverige ska nå sina klimatmål. Staden har dock få egna styrmedel för att åstadkomma fossilfrihet i transportsektorn och förvaltningen anser att staden bör intensifiera arbetet med att verka för att viktiga beslut fattas inom EU, riksdag och regering som leder till minskade utsläpp av växthusgaser. För att Stockholm ska nå sina klimatmål krävs således inte bara direkta åtgärder inom staden utan även att nationella och internationella styrmedel kommer på plats.

Stockholm har som långsiktigt mål att bli fossilbränslefritt till 2040 med etappmålet att utsläppen ska vara högst 2,2 ton per invånare 2020. En strategi finns för hur staden ska nå dessa mål (Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040) och staden hade redan år 2018 nått målet om 2,2 ton per invånare.

En ny klimathandlingsplan för perioden 2020-2023 är under framtagande. I kommunfullmäktiges budget 2019 anges bl.a. att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla politiska områden och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad. Kol för uppvärmning ska vara helt utfasat till 2022 och eldning med fossil olja ska ha upphört till senast 2025. Stockholms stad ska även motverka klimatförändringarna genom koldioxidinlagring samt biokolsanläggningar.

Mot ovanstående anser förvaltningen att det är Stockholms nya klimathandlingsplan 2020-2023 som ska svara upp mot överenskommelsen i Parisavtalet. Förvaltningen anser därför inte att det bör tas fram en ny plan parallellt med klimathandlingsplanen så som föreslås av motionären.

Förvaltningen är av uppfattningen att det redan nu finns väl underbyggda rekommendationer och riktlinjer för klimatarbetet, både nationellt och internationellt som Stockholm bör följa.

Riksdagen beslutade år 2017 om att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige med nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Klimatlagen trädde i kraft den 1 januari 2018. Lagen innebär att varje regering har en skyldighet att föra en klimatpolitik som utgår från de klimatmål, som riksdagen antagit. Enligt lagen ska regeringen varje år presentera en klimatredevisning i budgetpropositionen och vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland annat ska redovisa hur klimatmålen ska uppnås. Det klimatpolitiska rådets uppgift är att bistå regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom olika relevanta politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen. Här blir det viktigt för staden att ta del av klimatpolitiska rådets utvärderingar för att säkerställa att stadens egen klimathandlingsplan gör rätt slags prioriteringar men också för staden att verka för att EU, regering och riksdag tar de beslut som krävs för att staden ska kunna nå klimatmålen. FN:s klimatpanel IPCC ska förse världen med ett tydligt vetenskapligt perspektiv på klimatfrågorna, och staden bör kontinuerligt utvärdera och vid behov skärpa klimatåtgärderna till följd av IPCC:s rapporter och slutsatser

Förvaltningen instämmer i motionärens förslag om att samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt ska prioriteras. Förvaltningen anser dock att staden redan idag i hög grad har dessa viktiga samarbeten på plats genom C40, CNCA, Eurocities samt Klimatkommunerna (vilka beskrivs nedan).

C40

Stockholm är medlem i C40, Cities Climate Leadership Group. C40 är en organisation för megastäder (över tre miljoner invånare) som fokuserar på miljö- och klimatfrågor. Organisationen har en medlemskategori för innovativa städer som driver klimatarbetet framåt men som inte har tre miljoner invånare. Stockholm är en av dessa femton innovationsstäder. Stockholms finansborgarråd är sedan i år (2019) invald i styrelsen som vice ordförande och representant för de femton innovationsstäderna i C40. Inom ramen för C40 deltar staden i flera projekt och nätverk för att dela erfarenheter om städers klimatarbete.

CNCA

CNCA, Carbon Neutral Cities Alliance, uppstod ur ett forskningsprojekt som organisationen C40 initierade 2014. Projektets syfte var att samla de städer i världen med de mest ambitiösa planerna för att bli fossilbränslefria, eller koldioxidneutrala till 2050 eller tidigare. Stockholm identifierades som en av 17 städer som har uttalade planer att drastiskt minska sina utsläpp. Även här deltar staden i olika klimatprojekt.

Eurocities

Eurocities är en storstadsorganisation med över 130 medlemsstäder från ett trettio-tal länder i Europa. Stockholms stad har varit medlem sedan 1995. Eurocities arbetar för att stärka storstädernas ställning i EU. En stor del av EU:s politiska beslut påverkar städer och dess invånare. Eurocities arbetar för att städernas speciella förutsättningar inte ska förbises i EU. För att bidra med goda exempel kring stadsutveckling koordinerar Eurocities utvecklingsprojekt som drivs av medlemsstäderna. Genom att medverka i Eurocities arbete har staden goda möjligheter att knyta kontakter med andra medlemsstäder samt att påverka utvecklingen av frågor som har betydelse för Stockholm. Fram till 2020 är Stockholms finansborgarråd ordförande i Eurocities.

Klimatkommunerna

Klimatkommunerna, där Stockholms stad är medlem, är en förening för kommuner, landsting och regioner som jobbar aktivt med lokalt klimatarbete. Syftet är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel. Klimatkommunerna har 37 medlemmar. Klimatkommunerna genomför aktiviteter för sina medlemmar och driver samtidigt olika projekt. Stockholm har representation i Klimatkommunerna både på politisk- och tjänstemannanivå.

Förvaltningen anser att förslaget om att uppmärksamma en särskild årlig dag för att summera klimatarbetet är bra. Stockholms stad driver redan idag ett klimatnätverk, Klimatpakten, för organisationer och företag i syfte att bidra till minskad klimatpåverkan. Klimatpakten har idag över 250 medlemmar från hela Stockholmsregionen. Årligen ordnas en konferens för nya och befintliga medlemmar i Klimatpakten. Detta är ett sätt för staden att uppmärksamma klimatarbetet. Det kan även finnas fler tillfällen under året för staden att i högre grad uppmärksamma och summera klimatarbetet under året, t.ex. en dag under den Europeiska Trafikantveckan.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2019 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Rikard Warlenius m.fl. (V), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Utifrån trafikkontorets uppdrag har detta utlåtande begränsats till att redogöra för två av motionens yrkanden, det ena om att ta fram en handlingsplan och det andra om samarbete med andra kommuner.

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar och Stockholms stad behöver ta en ledande roll i den globala omställning som världen står inför. Denna omställning behöver bland annat ske inom transportsektorn, där särskilt vägtrafiken står för en väsentlig andel av de klimatpåverkande utsläppen. Som väghållare har trafikkontoret därför en viktig roll att spela och kontoret arbetar aktivt med att främja kapacitetsstarka färdmedel i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi genom satsningar på gång-, cykel och kollektivtrafik, samt nyttotrafik med hög beläggning.

Även beteendeorikta insatser såsom bilfria veckor har genomförts i samarbete med skolor, och kommunikationskampanjer som främjar hållbart resande. Vidare arbetar kontoret utifrån stadens uppsatta klimat- och miljömål inom kontorets verksamhetsområden, och även i framtagandet av dessa mål. Exempelvis deltar kontoret i arbetet med att ta fram stadens nya klimathandlingsplan och det nya miljöprogrammet. När dessa styrdokument är antagna kommer kontoret att delta som en aktiv part i genomförandet av dem.

Klimatet är en global fråga och därför ser kontoret att det är viktigt med samverkan utanför stadens gränser, både nationellt och internationellt, för att utbyta kunskap och erfarenheter. Exempelvis sitter kontoret i det europeiska storstadsnätverket Eurocities mobilitetsforum för att ta del av andra städers utmaningar och lösningar på mobilitetsområdet, där klimatfrågan ofta är central. Forumet fungerar också som en plattform för att bidra till Eurocities påverkansarbete på EU-nivå, där kontoret ofta ger inspel på nätverkets yttranden och policydokument.

Kontoret anser det vara en mycket viktig fråga att fortsätta arbetet med att ta fram en ny klimathandlingsplan för staden, samt att samarbeta med andra kommuner för att stärka stadens förmåga att hantera de gemensamma utmaningar som klimatförändringarna medför.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2019 följande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson (MP), Billy Östh m.fl. (M), Jessica Sjönell (L) och Alfred Askeljung (C), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar bilden att det behövs vidtas genomgripande och omedelbara åtgärder för att stoppa klimatförändringarna och att ett aktivt klimat- och miljöarbete är nödvändigt. Inom Stockholms stad har många åtgärder vidtagits och alla förvaltningar och bolag arbetar mot målen i stadens styrdokument. Stadens styrdokument inom klimatområdet är bland annat årets budget, Miljöprogrammet 2016-2019, Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040, Dagvattenstrategin och Kemikalieplanen. I budgeten ges olika uppdrag inom miljö- och klimatområdet till stadens nämnder och bolagsstyrelser, utifrån ansvarsområde. Nämnden med utpekat ansvar för ett delmål, har ansvar för att i sin verksamhetsplan formulera nämndmål, samt indikatorer och aktiviteter som syftar till att uppfylla budgetens mål.

Några av de åtgärder som staden vidtagit inom ramen för miljö- och klimatarbetet är till exempel: utvecklat ”grönytefaktor” som används för att säkra ekosystemtjänster i bebyggelseprojekt. Arbetar aktivt för att fasa ut användning av fossila bränslen och arbetar för minskad energianvändning i byggnader, verksamheter och transporter. Målet om 100 % insamling av matavfall bidrar både till minskade utsläpp av växthusgaser och förser stadens parker och planeringar med biokol.

Förvaltningen arbetar aktivt med flertalet miljö- och klimatåtgärder bland annat en långsiktig klimatinvesteringsplan som innefattar energibesparande och koldioxidutsläpps minskande åtgärder. Förvaltningen arbetar för biologisk mångfald och ökade ekosystemtjänster genom att placera ut fågel- och fladdermusholkar, insektshotell och mulmholkar. Samt spar död ved som habitat åt hotade arter och utökar antalet slåtterängar. Ytterligare förs dialoger med byggherrar gällande solpaneler och sedumtak.

Miljöprogrammet står inför en revidering och förvaltningen menar att staden där bör sätta offensiva mål. Målen måste också resurssättas samt röra frågor som staden förfogar över.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen till kommunstyrelsen enligt detta tjänsteutlåtande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2019 följande.

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motionen.
2. Beslutet förklaras justerat omedelbart

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C), *bilaga 1*

Ersättaryttrande gjordes av Jessica Stjenström (KD) som instämde i Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C) särskilda uttalande.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är överlag positiv till att stadens klimat- och hållbarhetsarbetet utvecklas. Förvaltningen arbetar redan idag för att lyfta lokala klimatlösningar inom verksamheterna. Under 2020 planeras bland annat åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i form av förändrad skötselnivå på gräsytor, naturvårdande skötsel och lokalanpassningar med bland annat källsortering och klimatsmart belysning. Förvaltningen ska även påbörja arbetet med spårningssystem för bedömning av våra byggprodukter utifrån dess kemiska innehåll.

Beträffande motionens övriga beslutspunkter har stadsdelsförvaltningen inget ytterligare att erinra om utan dessa frågor bör beslutas centralt inom staden.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2019 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Birgitta Sevefjord m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Anne-Lie Elfvén (L), Anna- Klara Müntzing (MP) och Lars Rottem Krangnes (C), *bilaga 1*

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Frida Bondesson som ställde sig bakom det särskilda uttalandet från Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Anne-Lie Elfvén (L), Anna-Klara Müntzing (MP) och Lars Rottem Krangnes (C).

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att motionen är intressant. Förvaltningen bedömer däremot att förslagen vänder sig till en högre instans än vad förvaltningen råder över. Inom Stockholms stad har många åtgärder vidtagits och alla förvaltningar och bolag arbetar mot målen i stadens styrdokument. Stadens styrdokument inom klimatområdet är bland annat årets budget, Miljöprogrammet 2016- 2019, Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040, Dagvattenstrategin och Kemikalieplanen. I budgeten ges olika uppdrag inom miljö- och klimatområdet till stadens nämnder och bolagsstyrelser, utifrån ansvarsområde. Nämnden med utpekad ansvar för ett delmål, har ansvar för att i sin verksamhetsplan formulera nämndmål, samt indikatorer och aktiviteter som syftar till att uppfylla budgetens mål.

Några av de åtgärder som staden vidtagit inom ramen för miljö- och klimatarbetet är till exempel: utvecklat ”grönytefaktor” som används för att säkra ekosystemtjänster i bebyggelseprojekt, arbeta aktivt för att fasa ut användning av fossila bränslen och arbeta för minskad energianvändning i byggnader, verksamheter och transporter. Målet om 100 % insamling av matavfall bidrar både till minskade utsläpp av växthusgaser och förser stadens parker och planteringar med biokol.

Förvaltningen arbetar aktivt med flertalet miljö- och klimatåtgärder bland annat att öka antalet hämtställen för matavfall i våra verksamheter, åtgärder för att minska ener-

gianvändningen genom att byta ut gamla armaturer och värmesystem, nya växtbäddar med biokol med mera.

Miljöprogrammet står inför en revidering och förvaltningen menar att stadens arbete med klimatåtgärder borde inarbetas i detta program genom att sätta offensiva mål. Målen måste dock stå i proportion till befintliga resurser samt röra frågor som staden förfogar över.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen till kommunstyrelsen enligt detta tjänsteutlåtande

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Stockholms stad var nyligen med och utlyste ett globalt klimatnödläge. I en intervju med Aktuell Hållbarhet säger finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) att det där emot inte är aktuellt med något nödläge i Stockholm.

Här har vi lyckats minska utsläppen med 58 procent sedan 1990, därför är det viktigare med ett globalt nödläge, säger finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M). ("Stockholm med och utlyser globalt klimatnödläge", Aktuell Hållbarhet, 2019-10-09.)

Klimathotet är den stora frågan för politiken att hantera idag. Det är en fråga vi inte har råd att göra symbolpolitik av.

Att göra som Moderaterna i Stockholm – resa till ett annat land för att skriva under ett dokument i syfte att få medial uppmärksamhet, men sedan åka hem och säga att vi inte behöver göra något mer här hemma – är bara skamligt.

Vi socialdemokrater är för att utlysa klimatnödläge i Stockholms stad. Men då måste staden definiera vad klimatnödläge betyder för Stockholm och vilka utsläppsminskningar som omgående måste genomföras till följd av nödläget. Det ska handla om att Stockholm tar sitt ansvar, inte om att vinna symbolpolitiska poänger.

Miljöförvaltningen skriver att det inte behövs en ny plan parallellt med Stockholms nya klimathandlingsplan 2020-2023. Vi menar att klimathandlingsplanen i så fall måste innehålla akuta utsläppsminskningar så som att stänga Bromma flygplats och börja lagra koldioxid (BECCS) i stor skala.

Särskilt uttalande gjordes av Urban Emson (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna gläds åt att förvaltningen delar uppfattningen att klimatnödläge inte är vägen framåt. Vår uppfattning är att klimat- och miljöarbetet ska präglas av ett seriöst förhållningssätt och baseras på konkreta frågeställningar.

Den gröna tankesmedjan Fores har utrett huruvida klimatnödläge haft någon reell betydelse där det införts och kommer till slutsatsen att det har det enligt dem inte. Sverigedemokraterna anser att klimatfrågor generellt inte kan ses som lokala problem utan att insatser och aktiviteter bör fokusera mer på samarbeten – gärna internationellt – och mindre på populistiska kortsiktiga aktiviteter lokalt med tveksam eller begränsat reellt värde.

Sverigedemokraterna tror att det motionerade förslaget runt klimatnödläge både riskerar att försvåra för övrigt klimatarbete genom att vara diffust definierad och i förlängningen även riskerar skada förtroendet för stadens verkliga och viktiga klimatarbete

Trafiknämnden

Särskilt uttalande gjordes av Rickard Warlenius m.fl. (V) enligt följande.

I dagarna hålls ett extrainsatt toppmöte om klimatet i New York och miljontals unga människor demonstrerar världen över för att politiker ska ta sitt ansvar och fatta de nödvändiga besluten för att minska utsläppen och därmed risken för farlig klimatförändring. Det behövs krafttag, och de behövs nu.

Stockholm och Sverige har gjort många bra åtgärder för att minska klimatpåverkan, men långtifrån tillräckligt. Framför allt är det transportsektorns utsläpp som släpar efter. 2018 ökade såväl biltrafiken som transporterens klimatpåverkan i Stockholm. Detta samtidigt som utsläppen behöver minska drastiskt för att vi ska nå klimatmålen.

Ändå ser vi i stort sett inga åtgärder från den grönbå majoriteten i Trafiknämnden som kommer att minska transporterens utsläpp. De åtgärder som nämns i tjänsteutlåtandet är viktiga, men kommer inte att leda fram till målen. Det verkar som att mer energi läggs på att främja elsparkcyklar än att verkligen ta itu med klimatutsläppen. Vi hoppas att det försenade miljöprogrammet ska innehålla de krafttag som krävs. Men det återstår att se.

Det är för att bryta den rådande förslamningen som Vänsterpartiet har motionerat om att införa klimatnödläge i Stockholms stad. Dessvärre kan vi inte annat än konstatera att den grönbå majoritetens uttalanden förstärker vår övertygelse om att det behövs.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V) enligt följande.

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.
3. Att därutöver anföras:

I dagarna hålls ett specialinsatt toppmöte om klimatet i New York och miljontals unga människor demonstrerar världen över för att politiker ska ta sitt ansvar och fatta de nödvändiga besluten för att minska utsläppen och därmed risken för farlig klimatförändring.

Det behövs krafttag, och det behövs nu.

Stockholm och Sverige har gjort många bra åtgärder för att minska klimatpåverkan, men långtifrån tillräckligt. Det är för att bryta den rådande förslamningen som Vänsterpartiet har motionerat om att införa klimatnödläge i Stockholms stad.

Stockholms stads styrande majoritet har en hög tillväxt som ett av de viktigaste målen för den pågående mandatperioden. Vi vet dock från statistik och forskning att tillväxt är kopplat till ökade utsläpp, ett samband som är nästintill omöjligt att bryta. Därför är tillväxtmålet oförenligt med våra klimatmål. Det är också viktigt att mäta klimatutsläppen ur ett konsumtionsperspektiv, vilket visar att stockholmarnas utsläpp är långt ifrån på en hållbar nivå och att utvecklingen inte går åt rätt håll.

Stadens egen verksamhet och upphandlade tjänster är omfattande. Därför ska klimatkraven i alla upphandlingar skärpas till och stadens nämnder och bolag ska ta fram handlingsplaner för hur de ska minska sina egna och indirekta utsläpp. Detta är speciellt viktigt när man bygger nya bostäder och infrastruktur. Klimatbudget är ett bra verktyg för detta.

Lokala och regionala myndigheter kan spela en avgörande roll i att nå en global krislösning. Allt fler länder, städer och kommuner världen över deklarerar nu klimatonödläge och det är hög tid för Stockholms stad att göra detsamma.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson (MP), Billy Östh m.fl. (M), Jessica Sjönell (L) och Alfred Askeljung (C) enligt följande.

Klimatförändringarna drabbar alla och läget är allvarligt, det ser ut som att Parisavtalets inriktning på 1,5 grad inte kommer att uppnås. Vi i den grönbå majoriteten i Skarpnäck menar att genomgripande och omedelbara åtgärder behöver vidtas för att stoppa klimatförändringarna. Lokala insatser är betydelsefulla i det nationella och internationella arbetet att bryta en destruktiv utveckling. Stockholms stad har en stark roll som förebild när världens städer möts och Stockholms alla förvaltningar arbetar aktivt med miljömålen i stadens budget.

Stockholm ska bli fossilbränslefritt år 2040, det innebära att individ som stad behöva ställa om för att bidra. Vi fasar ut fossila bränslen och bygger om staden att främja gång, cykel och kollektivtrafik. I Skarpnäck har vi en klimatinvesteringsplan med åtgärder så som byte till lågenergilampor och energisnåla vitvaror, dialoger förs med byggare om solpaneler och sedumtak. I stadens budget betonas att politiken bygger på social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, tillsammans har vi därför inrättat ett Agenda 2030-råd där vetenskap, näringsliv och politik kan mötas och gemensamt arbeta att förverkliga de mänskliga rättigheterna, uppnå jämställdhet och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten, människan, djur och natur. Vi gör Stockholm till en stad för goda livsmiljöer och minimerar miljöpåverkan av skadlig tillväxt. Hållbar utveckling leder till fler innovationer, vi ska revolutionera miljöarbetet och vara den förebild vi eftersträvar.

Vi lokala politiker tar tacksamt emot medborgares förslag till förbättringar, förslagen kanaliseras till den nämnd som har åtgärdsansvar. För oss är det viktigt att stadsdelens verksamheter bidrar till en hållbar miljö där aktiva val leder till minskad klimatpåverkan. När vi sänker energianvändningen, tar bort plasten, kemikaliesanerar för-

skolor, minskar mängden matsvinn och ökar ekologiska livsmedel och vegetariska måltider i förskolan och äldreomsorgen, utvecklas vår stadsdel hållbart.

Medborgare skriver till oss och är oroliga för klimatet, vi har beskrivit att vi delar oron och belyst det vi gör lokalt. Skarpnäck jobbar utifrån alla de styrstyrdokument och strategier som finns beslutade. Miljöprogrammet håller på att vässas, där finns mål om 70 % insamling av matavfall vilket bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser och förser stadens parker och planteringar med biokol. Gröna bullerskärmar byggs som absorberar luftpartiklar, avgaser och buller. Strategi att fasa ut användning av fossila bränslen till 2040 kräver minskad energianvändning också i byggnader, verksamheter och transporter. Dagvattenstrategin ger underlag att hantera stora vattenmassor och en webbaserad guide för skyfallsplanering är klar. Kopplat till den finns en ”grön-tytefaktor” som används för att säkra ekosystemtjänster i bebyggelseprojekt och en uppdaterad Kemikalieplan kräver utfasning av skaliga kemikalier och erbjuder stöd-system för en hållbar kemikalieanvändning. Arbetet är livsavgörande för oss alla, Agenda 2030 är ett redskap att höja både kunskap och tempo i pågående omställning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföras

Stockholm stads klimatarbete är på många områden ambitiöst och vi ska inte bortse från alla de steg som tagits under de senaste åren. Dock kvarstår faktum att vi både kan och måste göra mer, och utlysandet av klimatnödläge är ett sätt att skärpa vår klimatpolitik ytterligare.

Denna motion blir än mer angelägen efter det att den styrande majoriteten deltagit på C40-mötet och där tillsammans med andra länder utlyst globalt klimatnödläge. Det är förstås utmärkt, men framstår som märkligt om det inte följs av villigheten att utlysa nödläge även i Stockholm och göra de nödvändiga åtgärderna. Det finns fortfarande många saker som återstår att göra i Stockholm där exempelvis utsläppet måste minska kraftigt under den närmaste tiden; framför allt gäller det transportsektorn, där vägtrafiken, flyget och sjöfarten fortfarande domineras av fossila bränslen. Vi ser också att Stockholm trots goda klimatinsatser samtidigt fortsätter bygga motorvägar, fortsätter driva Bromma flygplats och prioriterar skattesänkningar framför klimatinvesteringar? Det är tydligt att vi måste öka takten i klimatomställningen och utlysandet av ett klimatnödläge i Stockholm, tillsammans med de konkreta åtgärder som föreslås i motionen, är oundgängliga steg i den omställningen.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C) enligt följande.

Under C40 World Mayor summit i Köpenhamn 9-11 oktober 2019 bekräftade Stockholm och de övriga 93 medlemsstäderna i C40 det globala klimatnödläget.

Motionären skriver i sin motion att utlysning av klimatnödläge är en symbolisk fråga. Vi anser tvärtom att det sänder en tydlig signal när Stockholms stad tillsammans med 93 internationella storstäderna inom C40-samarbetet bekräftar det globala klimatnödläget, och att

världens länder tillsammans behöver arbeta för att ha en chans att hålla de globala temperaturerna inom 1,5-gradersmålet. Därför måste frågan om ett klimatnödläge innebära att reella åtgärder går före eventuell symbolpolitik.

Stockholm har arbetat med klimatfrågan länge och har sedan 1990 minskat utsläppen från staden med totalt 40 %, och närmare 60 % per person. Den grönbå majoriteten skärper nu klimatarbetet inom staden. En klimathandlingsplan för Stockholms stad är under framtagande. Den innefattar både det fortsatta arbetet med utsläppsminskningar och arbetet med att klimatanpassa staden. Planen är den tredje renodlade planen för klimatåtgärder som staden tar fram, men olika klimatåtgärder har länge funnits med i stadens tidigare olika miljöprogram.

Stockholms klimatarbete har under åren utarbetats tillsammans med både nationella och internationella experter och i nära samarbete med andra kommuner, både nationellt och internationellt inom olika samarbeten och nätverk där till exempel Klimatkommunerna nationellt och C40-samarbetet internationellt samlar väl uppbyggd expertis. Vår bedömning är därför att motionärens förslag om åtgärder ligger väl i linje med det arbete som under lång tid utförts inom Stockholms stad och att motionen därmed bör anses som besvarad.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Birgitta Sevefjord m.fl. (V) enligt följande.

Att stadsdelsnämnden bifaller motionen och överlämnar Vänsterpartiets utlåtande som svar på remissen:

Det finns en stark rörelse och folklig opinion för att ta klimatförändringarna på allvar och påbörja en omställning mot ett mer långsiktigt hållbart samhälle. Detta såg vi senast 27 september när över 60 000 stockholmare samlades för att demonstrera för starkare åtgärder för att motverka den globala uppvärmningen och klimatförändringarna som medföljer.

Vi vet att klimatförändringarna inte går att avvärja med individuella insatser, sopsortering och miljömedveten konsumtion, utan det krävs samhälleliga förändringar. Här utgör klimatnödläge en viktig roll för att belysa den alarmerande situation vilket givetvis också kräver handling bakom orden. Det vill säga en motsvarighet av det undantags-tillstånd som kan utlysas vid andra extrema situationer. Detta eftersom de globala upp-

värmningarna och klimatförändringarna långsiktigt utgör en stor fara för våra friheter och Sveriges säkerhet.

Vi kan inte konsumera oss ut ur krisen

Klimatnödläge innebär att den ekonomiska politiken måste anpassas till de ramar som klimatet och våra ekosystem sätter upp. Det kräver ökade investeringar i förnyelsebar energi, hållbara bostäder och gröna transporter.

Det är de rika som genom sitt sätt att leva orsakar störst klimatutsläpp. När en större andel av ekonomin går till gemensamma investeringar och välfärd istället för ökad privat konsumtion för de som redan har mest blir det enklare att minska utsläppen.

Vi står inför vår tids största utmaning

I Parisavtalet 2015 beslutade världens nationer att temperaturökningen bör begränsas till max 1,5 grader. Utifrån de åtgärder som hittills utlovats globalt tyder dock i nuläget ingenting på att detta mål kommer att nås. Istället är vi på väg mot en katastrofal uppvärmning på mellan 3 och 5 grader.

EU:s klimatorgan Copernicus rapporterade nyligen att juli månad blir den varmaste som uppmätts hittills. Rapporten slår även fast att 2015–2019 varit den varmaste femårsperioden i världen. Även om temperaturen hemma i Stockholm hållit sig lägre än förra sommaren så är temperaturhöjningen ett faktum som måste adresseras globalt – men också lokalt på Södermalm.

Mest uppmärksammat i Sverige har förmodligen varit att det i ett av våra favoritresemål, Paris, uppmättes 37 grader i juni. Det var så varmt att stan var tvungen att öppna kylrum för att framför allt äldre människor skulle kunna svalka sig. Ledande klimatforskare konstaterade nyligen att värmeböljor, liksom den i Europa i slutet av juni, numera har minst fem gånger större chans att inträffa just på grund av klimatförändringarna.

Nödläget är redan här

Enskilda punktinsatser är inte tillräckligt för att hantera dessa omfattande utmaningar. För att vända den pågående krisen krävs det att vi sluter samman över ideologiska gränser och tar gemensamma krafttag för att rädda vår planet.

Därför att även vid en begränsad uppvärmning står Stockholm stad inför ett nödläge. SMHI:s klimatscenario för Stockholms län visar att dricksvattnet för två miljoner människor hotas när saltvatten tränger in i Mälaren. Klimat- och sårbarhetsutredningen slår fast att allvarliga infektionssjukdomar som borrelia, denguefeber och badsårsfeber kommer att hota medborgarnas hälsa.

Risken för dödliga värmeböljor, översvämningar och stormar ökar, samtidigt som kvaliteten på badvatten och luft blir allt sämre. En fjärdedel av Stockholms skärgård hotas försvinna med ökade havsnivåer, troligen redan under våra barns livstid. Men bara för att klimatkrisens grymma effekter inte känns just nu så innebär det inte att vi kan sitta stilla.

Om inte vi, vem?

Alla politiska beslut är normerande. Att utropa nödläge för klimatet är symboliskt viktigt för att visa att vi politiker tar frågan och vår framtid på största allvar. För trots att läget är akut, och att det konstaterats hur många gånger som helst av forskningen, så finns en fortsatt tro att det går att skjuta på de hårda besluten. Om inte vi politiker gör vårt allra yttersta för att motverka klimatet hur kan vi då förvänta oss detsamma från myndigheter, företag eller gemene man?

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Anne-Lie Elfvä (L), Anna- Klara Müntzing (MP) och Lars Rottem Krangnes (C) enligt följande

Vi i den grönbå majoriteten i Södermalm delar den beskrivning och den oro som präglar motionen. Världen befinner sig i ett klimatnödläge och det varar till världens länder säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnått. Ambitiösa klimatmål och konkreta insatser på alla nivåer är av största vikt. Här har världens alla länder ett tydligt ansvar, men även regioner och kommuner, företag, organisationer och individer har avgörande roller.

Vi tror dock att en formell utlysning av klimatnödläge är ett osäkert verktyg för att uppnå våra gemensamma mål. I själva verket, utifrån vad vi känner till, har det inte lett till skillnad på de ställen där man gjort det. Det riskerar att skapa falsk tilltro till att nödvändiga åtgärder vidtas automatiskt och att situationen därmed kommer att lösa sig.

Staden arbetar intensivt och målinriktat med klimatåtgärder inom alla sektorer och verksamheter, så även stadsdelsnämnden. Vi delar förvaltningens bedömning om att nya offensiva mål och förstärkta åtgärder bör inarbetas i ett reviderat miljöprogram och andra befintliga styrdokument förutom årliga budget och verksamhetsplaner. I detta arbetet bör staden inarbeta motionens intentioner om stärkta insatser för att identifiera och implementera evidensbaserade åtgärder. Motionen tar upp intressanta förslag om hur detta kan göras i praktiken, till exempel genom att tillsätta en vetenskaplig panel eller systematisera samarbetet med andra kommuner i Sverige och andra stora städer i världen.

Staden tar nya viktiga kliv i rätt riktning genom majoritetens budget för 2020. Vi i den grönbå majoriteten har höga ambitioner för ett ännu grönare och mer klimatsmart Södermalm, och vill ta nya, konkreta steg i stadsdelens verksamhetsplan och budget för kommande år.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD) enligt följande

Kommunstyrelsen har överlämnat en remiss till Södermalms stadsdelsnämnd som gäller en motion om att utlysa klimatnödläge i Stockholms stad. I motionen föreslås:

- Att i likhet med andra städer erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att det varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås.
- Att staden tar fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och redogör de åtgärder som staden gör och avser att göra för att komma till rätta med detta
- Att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel som kan komma med rekommendationerna och riktlinjer för arbetet
- Att prioritera samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt för att bygga upp kompetens och best practice samt ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills högre instanser tar sitt fulla ansvar
- Att staden uppmärksammar en särskild årlig dag för att summera klimatarbetet under året

Sverigedemokraterna ställer sig kritiskt till att okritiskt omfamnad alarmism ska vara styrande för kommunens verksamhet.

Att Stockholms stad ska ta ett kompensatoriskt ansvar för andra aktörer som inte sköter sina uppgifter på ett adekvat sätt anser vi vara orealistiskt. Stockholms stad lider idag av bland annat kompetensbrist i äldreomsorgen, bostadsbrist, undermåliga skolresultat, otrygghet och segregation. Med detta i beaktande anser Sverigedemokraterna det vara fel att bortprioritera dessa vitala politikområden istället för att uppmana relevanta aktörer att ta ansvar.

Sverigedemokraterna ställer sig även kritiskt till att Rikard Warlenius (V) i sin motion beskriver att kommuninvånarnas skattemedel ska användas till en informationskampanj vars syfte är att skapa en uppslutning bakom ”en offensivare klimatpolitik”. Att kommunen ska, i sin officiella kommunikation gentemot medborgarna, bedriva politiska kampanjer som sammanfaller med Vänsterpartiets politik, anser Sverigedemokraterna vara mycket olämpligt.

Sverigedemokraterna har en optimistisk framtidssyn gällande Stockholms förmåga att arbeta för minskade utsläpp. Istället för att bedriva en politik baserad på alarmism vill Sverigedemokraterna föra en klimatpolitik baserad på forskning, innovativa lösningar och eftertänksamhet.